



WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 24 września 2026 r.
PS.I.431.4.12.2026.WM

**Pani
Marlena Kornaś
Kierownik Ośrodka Pomocy
Społecznej w Krapkowicach
ul. Damrota 2
47-303 Krapkowice**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach
ul. Damrota 2, 47-303 Krapkowice

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli

art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), w związku z art. 20 ust. 1 i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 ze zm.) oraz w związku z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158).

3. Zakres kontroli

1) przedmiot kontroli: realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹.

2) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2025 r. do 16 czerwca 2026 r.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa

5. Tryb kontroli: zwykły

6. Termin kontroli: 16-17 czerwca 2026 r.

¹ Nazywanej dalej „ustawą”

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Wojciech Medoliński** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Jakub Krajewski** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu;

8. Kierownik jednostki kontrolowanej

Pani Marlena Kornaś – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach, pełniąca funkcję od 1 stycznia 2001 r.

9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod nr 1/2026.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Pomimo stwierdzenia nieprawidłowości uznano, że mają one charakter incydentalny i nie wpływają w sposób znaczący na realizację zadań wynikających z ustawy, dlatego **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych;
- obowiązek utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych oraz organizacja wykonania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych pod kątem jej wpływu na normy zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń rodzinnych pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń rodzinnych;

² Nazywanego dalej „OPS w Krapkowicach”

- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnym wnioskodawcom.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- niewypełniania przez organ obowiązku wynikającego z art. 24a ust. 1 ustawy w sytuacji nieprawidłowo złożonego wniosku w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych;
- formułowania nieprecyzyjnej podstawy prawnej przez organ w odniesieniu do aktów wykonawczych, co narusza art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.;
- prowadzenia metryk spraw w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.;
- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- błędnego sformułowania pouczenia zawartego w decyzjach z dnia 31 marca 2025 r. nr SRFA.5213.8.2025 oraz z dnia 12 czerwca 2025 r. nr SRFA.5213.11.2025, od których uzasadnienia organ odstąpił na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.;
- niewypełnienia przez organ obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a. w postępowaniu zakończonym wydaniem decyzji z dnia 5 września 2025 r. nr SRFA.5213.21.2025.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych;
- realizacji obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do świadczeń rodzinnych oraz wpływu organizacji tych zadań na normy zatrudnienia pracowników socjalnych;
- budowy wydawanych decyzji administracyjnych, zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. oraz zgodności i zasadności przytaczanych aktów prawnych w podstawie prawnej decyzji z ustaleniami faktycznymi w prowadzonych postępowaniach;
- zasadności przyznawania osobom uprawnionym prawa do świadczeń rodzinnych oraz zgodności wysokości wypłaconych świadczeń z przepisami ustawy;

- realizacji przez organ obowiązku samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku przy prowadzeniu postępowań w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnych wnioskodawcom,

Ustalenia kontroli

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS w Krapkowicach wynika, że w okresie poddanym kontroli wydano:

- 1) **387** decyzji przyznających świadczenia rodzinne, w tym:
 - a) **99** decyzji przyznających zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
 - b) **212** decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny,
 - c) **22** decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne (wydane wyłącznie na podstawie nowych zasad obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r.),
 - d) **28** decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
 - e) **26** decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie;
- 2) **15** decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczeń rodzinnych, w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- 3) **2** decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w odniesieniu do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

W okresie poddanym kontroli organ pozostawił ponadto **3** wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych bez rozpoznania.

Z informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Krapkowicach wynika również, że w okresie poddanym kontroli nie była wypłacana zapomoga, o której mowa w art. 22a ust. 1 ustawy. Ponadto Rada Miejska w Krapkowicach nie ustanowiła świadczenia na rzecz rodziny dla osób zamieszkałych na terenie Gminy Krapkowice na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 22b ust. 1 ustawy.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano losowo wybraną dokumentację **60** postępowań, w tym:

- **10** spraw (10%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- **11** spraw (5%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny;
- **7** spraw (32%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne, wydanych wyłącznie na podstawie nowych zasad obowiązujących od 1 stycznia 2024 r.;
- **9** spraw (32%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka;
- **10** sprawy (38%) zakończone wydaniem decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie;
- **8** spraw (53%) zakończonych wydaniem decyzji odmawiających przyznania świadczenia rodzinnego, w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **2** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych.
- **3** spraw (100%), w których wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych zostały pozostawione bez rozpoznania.

Do Wojewody Opolskiego przekazano **66** spraw w celu ustalenia czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Od żadnej z wydanych w kontrolowanym okresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w OPS w Krapkowicach nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub do osoby pobierającej te świadczenia uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do poszczególnych świadczeń rodzinnych, a także odmowy lub

weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, o którym mowa w art. 5 ust. 7 ustawy;
- pozostawania dziecka pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, o którym mowa w art. 7 pkt 5 lit. e ustawy;
- ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, o którym mowa w art. 5 ust. 7a ustawy;
- ustalenia dochodu z gospodarstwa rolnego, o którym mowa w art. 5 ust. 8 ustawy;
- przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- przyznania zasiłku pielęgnacyjnego osobie, która ukończyła 75 lat, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy;
- przyznania świadczenia pielęgnacyjnego osobom wskazanym w art. 17 ust. 1 pkt 2-4 ustawy;
- przyznania świadczenia rodzicielskiego ojcu dziecka na zasadach określonych w art. 17c ust. 2 ustawy.

1. Prawidłowość upoważnienia pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Burmistrz Krapkowic, na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy, upoważnił Kierownika OPS w Krapkowicach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (Zarządzenie Burmistrza Krapkowic z dnia 12 maja 2004 r. nr 228/2004).

Jednocześnie, na wniosek Kierownika OPS w Krapkowicach Burmistrz Krapkowic, w drodze Zarządzenia z dnia 5 maja 2016 r. nr 410/2016 oraz Zarządzenia z dnia 12 kwietnia 2022 r. nr 887/2022, upoważnił Zastępcę Kierownika OPS w Krapkowicach oraz Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego OPS w Krapkowicach do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w przedmiocie świadczeń rodzinnych. Na dzień przeprowadzenia kontroli upoważnieniem do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w przedmiocie świadczeń rodzinnych, udzielonym na wniosek Kierownika OPS w Krapkowicach, dysponował również starszy specjalista pracy socjalnej (Zarządzenie Burmistrza Krapkowic z dnia 27 czerwca 2017 r. nr 701/2017).

Stosownie do treści art. 20 ust. 3 ustawy Burmistrz Krapkowic udzielił również umocowania czterem pracownikom OPS w Krapkowicach do prowadzenia postępowań w sprawach przyznania świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach (Zarządzenia Burmistrza Krapkowic z dnia 6 czerwca 2019 r. nr 145/2019, z dnia 6 czerwca 2019 r. nr 148/2019, z dnia 14 lipca 2021 r. nr 688/2021 oraz z dnia 27 lutego 2024 r. nr 1341/2024).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Prawidłowość postępowania jednostki w przedmiocie utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych oraz organizacja wykonania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych pod kątem jej wpływu na normy zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej

Zgodnie z normą prawną wyrażoną w art. 20 ust. 4 ustawy, w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Zgodnie z treścią Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Kierownika OPS w Krapkowicach z dnia 2 lipca 2018 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach, prowadzenie postępowań w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych należy do kompetencji Działu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Stwierdzono, że w okresie poddanym kontroli organ właściwy udzielił starszemu specjalście pracy socjalnej umocowania do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w przedmiocie świadczeń rodzinnych. Zgodnie z brzmieniem art 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639), ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż w realiach omawianego stanu faktycznego nie doszło do naruszenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych w Gminie Krapkowice, bowiem zgodnie z dostępnymi informacjami pozyskanymi

w drodze sprawozdawczości statystycznej³, na dzień 31 grudnia 2025 r. OPS w Krapkowicach zatrudniał 12 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś zgodnie z treścią Raportu o stanie Gminy Krapkowice za rok 2025, opracowanego na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662), liczba osób w gminie zameldowanych na pobyt stały i czasowy na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 20 414 osób.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

3. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń rodzinnych pod względem zgodności z obowiązującym prawem

3.1 Ustalenia dotyczące wszystkich świadczeń rodzinnych

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z brzmieniem art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wszystkie wydane w kontrolowanym okresie decyzje zawierały prawidłowe oznaczenie organu właściwego tj. Burmistrza Krapkowic.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach, gdy prawo do świadczeń rodzinnych zależne było od ustalenia dochodu rodziny, organ I instancji ustalił wysokość miesięcznego dochodu rodziny w sposób prawidłowy.

Przyznanie lub odmowa prawa do świadczeń rodzinnych oraz orzeczenie w zakresie nienależnie pobranych świadczeń każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej.

Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W kontrolowanych decyzjach rozstrzygających w zakresie świadczeń rodzinnych organ przywoływał przepisy ustawy, k.p.a. oraz aktów wykonawczych do ustawy, w szczególności Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń

³ MRPiPS-06 Sprawozdanie roczne: wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej za 2025 r.

rodziny oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340) oraz – w zależności od czasu, w którym został złożony wniosek - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r. poz. 1481) lub rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2024 r. poz. 1238).

We wszystkich poddanych kontroli sprawach zakończonych wydaniem decyzji w przedmiocie świadczeń rodzinnych organ sporządzał uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów sformułowanych dla uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, które winny zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W konstruowanych uzasadnieniach faktycznych decyzji organ nie wskazywał dowodów, na których się oparł podczas ustalania stanu faktycznego w odniesieniu do decyzji wydawanych kierując się zapisami art. 5 ust. 1 ustawy. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału dowodowego zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe⁴.

3.2 Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

We wszystkich kontrolowanych przypadkach zasiłek rodzinny został przyznany osobom, które spełniały warunki określone w art. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 6

⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 października 2021 r., wydany w sprawie o sygn. akt I GSK 503/21

ust. 1, 1a i 1b ustawy w prawidłowej wysokości, stosownie do wieku dziecka, tj. zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1–3 ustawy.

Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, organ działał zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, czyli gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674,00 zł lub w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności - 764,00 zł.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek, o którym mowa w art. 5 ust. 3-3c ustawy.

W sytuacji utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4 ustawy.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ustalano na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane było prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4b ustawy.

W poddanej kontroli dokumentacji stwierdzono **4** przypadki przyznania prawa do zasiłku rodzinnego osobie, której prawo do świadczeń rodzinnych w stosunku do danego dziecka uzależnione było od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd.

Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka został przyznany w **1** przypadku spośród postępowań poddanych kontroli. Dodatek został przyznany opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, w wysokości 1000,00 zł, co pozostaje w zgodzie z art. 9 ust. 2 i 3 ustawy.

Weryfikacji poddano **3** przypadki przyznania dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. We wszystkich przypadkach dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka organ przyznał rodzicowi samotnie wychowującemu dziecko, ponieważ drugi z rodziców jest nieznany, co jest zgodne

z art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy. W kontrolowanych przypadkach przyznawano dodatek w wysokości 193,00 zł miesięcznie.

W 2 spośród poddanych kontroli postępowań, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej został przyznany zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy, tj. rodzicowi na trzecie i następne dziecko, w wysokości 95,00 zł miesięcznie.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przyznano rodzicom na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka do ukończenia 16 roku życia (1 przypadek), ponieważ legitymowało się orzeczeniem o niepełnosprawności, co jest zgodne z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy. Organ przyznawał dodatek w wysokości 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia, co jest zgodne z art. 13 ust. 2 ustawy.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (8 przypadków) organ przyznawał jednorazowo w wysokości 100,00 zł na dziecko, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, na wniosek rodzica, złożony do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne, co jest zgodne z art. 14 ust. 1-4 ustawy.

W poddanych kontroli postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji odmownych powodem odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego było niespełnianie warunku określonego w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, tj. przekroczenie kryterium dochodowego, co zostało właściwie udokumentowane i obliczone w toku postępowania.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiły 3 przypadki utraty dochodu powodując, że prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego ustalano od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 6 ustawy.

W przypadku przyznania świadczeń rodzinnych po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczeń rodzinnych było w myśl art. 24 ust. 6a ustawy weryfikowane z uwzględnieniem art. 5 ust. 4c ustawy.

Zastrzeżenia budzi kwestia braku precyzyjnego przytaczania przez OPS w Krapkowicach przepisów zastosowanych rozporządzeń w podstawach prawnych wydawanych decyzji. W decyzjach poddanych kontroli organ kontrolowany ograniczał się wyłącznie do nazwy oraz numeru dziennika urzędowego przywoływanych aktów wykonawczych, bez precyzyjnego wyszczególnienia zastosowanych w sprawie jednostek redakcyjnych.

Jak stanowi art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. Za nieprawidłowe uznaje się powołanie w decyzji administracyjnej jedynie tytułu rozporządzenia, bez wskazania określonego jej przepisu, bowiem nie może to być uznane za określenie podstawy prawnej podjętej decyzji. Podstawa prawna decyzji musi zostać powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów, zarówno prawa procesowego jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł publikacji⁵. Jeżeli przepis, który stanowi podstawę prawną decyzji jest podzielony na wewnętrzne jednostki redakcyjne (ustępy, punkty, paragrafy albo innego rodzaju jednostki redakcyjne), to konieczne jest wskazanie w decyzji odpowiedniej jednostki redakcyjnej tego przepisu⁶.

W okresie objętym kontrolą organ w 2 przypadkach pozostawił wnioski o przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego bez rozpatrzenia, na podstawie art. 24a ust. 2 ustawy. W przypadku pierwszego postępowania na etapie weryfikacji złożonego wniosku ustalono, że wnioskodawca nie załączył dokumentów dotyczących zasądzenia obowiązku alimentacyjnego na jedno z dzieci jak również dokumentów odnoszących się do stwierdzonego uzysku oraz utraty dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. W dniu 27 stycznia 2025 r. organ wezwał stronę do uzupełnienia braków formalnych we wniosku poprzez przedłożenie dokumentów zgodnie z przytoczonym powyższej zakresem. Wyznaczono stronie 30-dniowy termin od dnia odbioru wezwania. Jednocześnie organ przedłużył postępowanie, wskazał przyczyny zwłoki jak również wyznaczył nowy termin załatwienia sprawy i pouczył stronę o prawie do wniesienia

⁵ por. w Wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 kwietnia 1999 r. sygn. akt III SA 8192/98

⁶ por. w Wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 kwietnia 1983 r. sygn. akt II SA 20/83

ponaglenia. Wezwanie zostało odebrane przez stronę w dniu 29 stycznia 2025 r. W związku z nieuzupełnieniem braków formalnych przez stronę w wyznaczonym terminie, w dniu 4 marca 2025 r. organ zawiadomił stronę o pozostawieniu jej wniosku bez rozpoznania. Przedmiotowe pismo zostało odebrane przez stronę w dniu 6 marca 2025 r.

W realiach drugiego postępowania podczas weryfikacji wniosku ustalono, że wniosek w zakresie jednego z wymienionych w nim dzieci zawiera błędne dane. W dniu 9 lipca 2025 r. organ wezwał stronę do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez poprawienie złożonego wniosku we wskazanym zakresie. Wyznaczono stronie termin 14 dni od dnia odbioru wezwania. Strona odebrała wezwanie w dniu 9 lipca 2025 r. W związku z nieuzupełnieniem braków formalnych przez stronę w wyznaczonym terminie, w dniu 30 lipca 2025 r. organ zawiadomił stronę o pozostawieniu jej wniosku bez rozpoznania. Przedmiotowe pismo zostało odebrane przez stronę w dniu 30 lipca 2025 r.

3.3 Świadczenia opiekuńcze

3.3.1 Zasilek pielęgnacyjny

W poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego świadczenie to zostało przyznane:

- w **5** przypadkach niepełnosprawnemu dziecku - na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- w **5** przypadkach osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymowała się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności - na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy;
- w **1** przypadku osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymowała się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a niepełnosprawność ta powstała przed ukończeniem przez tę osobę 21. roku życia – na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy.

Akta poddanych kontroli postępowań zawierały kompletne wnioski o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego wraz z załączonymi do nich aktualnymi orzeczeniami o niepełnosprawności.

W przypadku wszystkich postępowań poddanych kontroli zasiłek pielęgnacyjny został przyznany w wysokości wynikającej z art. 16 ust. 4 ustawy, tj. w kwocie 215,84 zł miesięcznie do końca okresu ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

3.3.4 Świadczenie pielęgnacyjne

W przypadku 7 postępowań poddanych kontroli zakończonych przyznaniem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, według zasad obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r., niniejsze świadczenia zostały przyznane jednemu z rodziców dzieci, ponieważ sprawowali opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18. roku życia, które legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Akta spraw w przedmiocie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego zawierały wszystkie niezbędne dokumenty, w szczególności wnioski wraz z niezbędnymi oświadczeniami oraz orzeczenia o niepełnosprawności osób wymagających opieki, które w każdym poddanym kontroli przypadku zawierały wskazania konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Organ przyznawał świadczenia pielęgnacyjne w wysokości określonej w obwieszczeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2024 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2025 (M.P. z 2024 r. poz. 967), tj. w kwocie 3.287,00 zł. W oparciu o nowe obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 października 2025 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1127), po jego wejściu w życie, organ wydał decyzje zmieniające wydane w sprawach decyzje pierwotne od dnia 1 stycznia 2026 r. w zakresie wysokości świadczenia, podnosząc je do kwoty 3.386,00 zł.

3.4 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

W poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie wypłaty jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 12 przypadkach wniosek został złożony przez

matkę lub ojca dziecka. Wszystkie wnioski zostały złożone w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka została przyznana **9** osobom, których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty kryterium dochodowego określonej w art. 15b ust. 2 ustawy, tj. kwoty 1.922,00 zł, co zostało należycie udokumentowane i obliczone w toku postępowania. Organ w każdym z tych przypadków przyznał świadczenie jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł.

W **3** przypadkach – ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego – organ wydał decyzje odmowne. Ponadto, w **1** przypadku organ pozostawił wniosek strony bez rozpatrzenia, na podstawie art. 24a ust. 2 ustawy. W realiach przedmiotowego postępowania w dniu 16 grudnia 2024 r. organ skierował do strony wezwanie do uzupełnienia braków formalnych poprzez złożenie zaświadczenia o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży. Wyznaczono stronie 30-dniowy termin od dnia odbioru pisma. Strona odebrała pismo w dniu 17 grudnia 2024 r. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, w dniu 23 stycznia 2025 r. organ skierował do strony zawiadomienie o pozostawieniu złożonego wniosku bez rozpoznania. Pismo zostało odebrane przez stronę w dniu 23 stycznia 2025 r.

W przypadku decyzji z dnia 31 marca 2025 r. nr SRFA.5213.8.2025 oraz decyzji z dnia 12 czerwca 2025 r. nr SRFA.5213.11.2025 przyznających prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, organ, kierując się art. 107 § 4 k.p.a., odstąpił od sporządzenia uzasadnienia wydanej decyzji, bowiem uwzględniała ona w całości żądania strony. Jednakże, w treści pouczenia błędnie zawarto informacje odnośnie prawa do wniesienia odwołania przez stronę do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu za pośrednictwem Burmistrza Gminy Krapkowice.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 127 § 1a k.p.a. decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna. Jak wynika z treści art. 16 § 1 k.p.a., ostateczne są decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Pouczenie zawarte w decyzji, od której uzasadnienia organ odstąpił na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.

zostało więc sformułowane w sposób błędny, ponieważ stronie nie przysługuje prawo do wniesienia odwołania od niej, lecz możliwość zaskarżenia do sądu administracyjnego z powodu jej niezgodności z prawem, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych ustawach, zgodnie z art. 16 § 2 k.p.a.

W przypadku decyzji w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka organ, przytaczając akt wykonawczy w podstawie prawnej wydawanych decyzji, czynił to bez podziału na stosownej jednostki redakcyjne, do czego odniesiono się szczegółowo w cz. II pkt 3.2 niniejszego dokumentu.

3.5 Świadczenie rodzicielskie

W przypadku wszystkich poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego wniosek inicjujący wszczęcie postępowania był składany przez matkę dziecka. Wniosek każdorazowo zawierał oświadczenie, zgodnie z którym wnioskodawczyni nie urodziła dziecka w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, co stanowiłoby podstawę do obniżenia wysokości należnego świadczenia rodzicielskiego w myśl art. 17c ust. 6 ustawy.

W celu stwierdzenia braku istnienia przesłanek negatywnych przyznania świadczenia rodzicielskiego określonych w art. 17c ust. 9 pkt 1-5 ustawy, wnioskodawcy składali oświadczenia o braku istnienia tych przesłanek. Ponadto organ w toku postępowania dowodowego każdorazowo dokonywał weryfikacji informacji zawartych we wniosku.

W każdym kontrolowanym przypadku organ wydał decyzję przyznającą matce dziecka świadczenie rodzicielskie na okres 52 tygodni od dnia porodu w związku z okolicznością, że w realiach każdej sprawy nastąpiło urodzenie jednego dziecka przy jednym porodzie, co jest zgodne z art. 17c ust. 3 pkt 1 ustawy.

Wysokość świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc kalendarzowy ustalana była zgodnie z art. 17c ust. 7 ustawy. Wówczas organ dzielił kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożył przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

W przypadku decyzji w przedmiocie ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego organ, przytaczając akt wykonawczy w podstawie prawnej

wydawanych decyzji, czynił to bez podziału na stosownej jednostki redakcyjne, do czego odniesiono się szczegółowo w cz. II pkt 3.2 niniejszego dokumentu.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w zakresie formułowania nieprecyzyjnej podstawy prawnej przez organ w odniesieniu do aktów wykonawczych; uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a. oraz błędnego sformułowania pouczenia zawartego w decyzjach, w których organ odstąpił od uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.

4. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń rodzinnych

W każdym z przypadków poddanych kontroli postępowania w sprawie przyznawania świadczeń rodzinnych były wszczynane na wniosek strony.

Wyjąwszy przypadki wyszczególnione poniżej, w treści wniosków poddanych kontroli nie stwierdzono braków tudzież błędów, które mogłyby skutkować koniecznością wzywania wnioskodawców przez organ do uzupełnienia wniosków.

W toku analizy złożonych wniosków stwierdzono następujące błędy, świadczące o ich nierzetelnej weryfikacji ze strony OPS w Krapkowicach:

- we wniosku z dnia 25 sierpnia 2025 r. zakończonym wydaniem decyzji z dnia 18 września 2025 r. nr SRFA.5210.47.2025, w części wniosku odnoszącej się do składu rodziny wnioskodawcy, nie określono stosunku pokrewieństwa / powinowactwa jednego z członków rodziny względem wnioskodawcy;
- we wniosku z dnia 10 września 2025 r. zakończonym wydaniem decyzji z dnia 19 listopada 2025 r. nr SRFA.5210.67.2025, w części I pkt 5.3 oraz 5.4 nie wypełniono pól wyboru odnoszących się do utraty oraz uzysku dochodu przez członka rodziny wnioskodawcy w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

W pozostałym zakresie poddana kontroli dokumentacja zawierała zgodnie z wymogami art. 23 ust. 3 ustawy, prawidłowo wypełniony wniosek, zawierający dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu;

2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, oraz odpowiednio:

a) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30 f ustawy z dnia 26 lipca o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny,

b) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, tj.: prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację, zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o okresie, na który został udzielony urlop wychowawczy, oraz o okresach zatrudnienia i/lub inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku

– zgodnie z wymogami art. 23 ust. 4 ustawy.

Złożone przez strony wnioski o przyznanie świadczenia zawierały klauzulę zastępującą pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o następującej treści: „Oświadczam, że jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, co jest zgodne z art. 23 ust. 2a ustawy.

W poddanych kontroli postępowaniach w przypadku utraty lub uzyskania dochodu przez członków rodziny w aktach sprawy do wniosku załączone były dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość, zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy w związku z art. 3 pkt 1 ustawy.

OPS w Krapkowicach, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, realizował wynikający z art. 23b ust. 1 ustawy obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku.

W przypadku postępowania zakończonego wydaniem decyzji z dnia 5 września 2025 r. nr SRFA.5213.21.2025 odmawiającej przyznania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, organ przed wydaniem decyzji nie zrealizował obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a. W myśl

wskazanego przepisu w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Należy mieć również na uwadze, że zaniechanie realizacji obowiązku wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a. godzi również w wyrażoną w art. 9 k.p.a. zasadę informowania stron, bowiem udowodnione naruszenie obowiązku informacyjnego przez organ jest wystarczającą podstawą do uchylenia decyzji, choćby ta decyzja formalnie odpowiadała prawu materialnemu. Ma to miejsce zwłaszcza wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że to właśnie błędna informacja lub jej brak spowodowały zachowanie strony przynoszące w rezultacie niekorzystne dla niej konsekwencje⁷.

W aktach wszystkich postępowań administracyjnych stwierdzono założenie metryk spraw, co czyni zadość realizacji obowiązku określonego w art. 66a § 1 k.p.a. Niemniej, w przypadku decyzji odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego stwierdzono, iż metryki prowadzone w sprawach nie zawierały wszystkich czynności podjętych w toku postępowania przez organ (w omawianych przypadkach brakowało adnotacji o skierowaniu do strony pisma na podstawie art. 79a § 1 k.p.a. przed wydaniem decyzji). Zgodnie z art. 66a § 2 w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów określających te czynności. Brak wyszczególnienia czynności związanych z realizacją przez organ obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a. stanowi bezpośrednie naruszenie dyspozycji wyrażonej w art. 66a § 2 k.p.a.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

5. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnych wnioskodawcom

⁷ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 lutego 2011 r., wydany w sprawie o sygn. akt II GSK 41/10

W poddanych kontroli sprawach organ terminowo ustalał stronom prawo do świadczeń rodzinnych. Wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia, polegające na:

- 1) niewypełnianiu przez organ obowiązku wynikającego z art. 24a ust. 1 ustawy w sytuacji nieprawidłowo złożonego wniosku w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych;
- 2) formułowaniu nieprecyzyjnej podstawy prawnej przez organ w odniesieniu do aktów wykonawczych, co narusza art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.;
- 3) prowadzeniu metryk spraw w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

2. Nieprawidłowości:

- a) **kluczowe**: nie stwierdzono;
- b) **znaczące**: nie stwierdzono;
- c) **zwykłe**, w postaci:
 - 1) uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
 - 2) błędnego sformułowania pouczenia zawartego w decyzjach z dnia 31 marca 2025 r. nr SRFA.5213.8.2025 oraz z dnia 12 czerwca 2025 r. nr SRFA.5213.11.2025, od których uzasadnienia organ odstąpił na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.;
 - 3) niewypełnieniu przez organ obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a. w postępowaniu zakończonym wydaniem decyzji z dnia 5 września 2025 r. nr SRFA.5213.21.2025.

Wskazane powyżej **nieprawidłowości**, z uwagi na ich charakter oraz wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki kontrolowanej, niemniej skutkują:

- 1) podatnością decyzji na uchylenie w toku kontroli instancyjnej, gdyż braki w uzasadnieniach oraz błędnie sformułowane pouczenia dają stronom podstawy do wnoszenia skutecznych odwołań do organu II instancji;
- 2) naruszeniem zasady pogłębiania zaufania uczestników postępowania do organów władzy publicznej (art. 9 k.p.a.) poprzez niedochowanie należytej staranności przy wypełnianiu obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

- 1) Kierownik OPS w Krapkowicach – w zakresie nadzoru nad realizowanymi zadaniami,
- 2) Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego – w zakresie sporządzania decyzji administracyjnych,
- 3) Pracownicy OPS w Krapkowicach – w zakresie prowadzenia postępowań.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem Kierownika OPS w Krapkowicach na realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby prowadzące postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej,

zalecam:

- 1) wzmocnienie bieżącego nadzoru Kierownika OPS w Krapkowicach nad prawidłowością i terminowością realizowanych zadań przez podległych pracowników;

- 2) wypełnianie przez organ obowiązku wynikającego z art. 24a ust. 1 ustawy w sytuacji nieprawidłowo złożonego wniosku w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych;
- 3) precyzyjne formułowanie podstawy prawnej wydawanych decyzji, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.;
- 4) formułowanie uzasadnień faktycznych i prawnych decyzji z zachowaniem wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- 5) redagowanie pouczenia o trybie odwoławczym w sposób adekwatny do zaistniałego stanu faktycznego i prawnego, w sytuacji, gdy odstąpiono od uzasadnienia decyzji (art. 107 § 4 k.p.a.);
- 6) wypełnianie przez organ obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 79a § 1 k.p.a.;
- 7) prowadzenie metryk spraw w sposób zgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

- VI.** Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**
- VII.** Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej